

Rada ERÚ

Energetický regulační úřad

Masarykovo nám. 5, 586 01 Jihlava

Č. j.: 08046-9/2024-ERU

V Jihlavě dne 8. dubna 2025

R o z h o d n u t í

O rozkladu společnosti **CENTROPOL ENERGY, a.s.**, se sídlem Vaníčkova 1594/1, 400 01 Ústí nad Labem, IČ: 254 58 302 (dále též „účastník řízení“), zastoupené [REDAKCE], advokátem ve společnosti [REDAKCE] se sídlem [REDAKCE], proti výroku VIII. rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 08046-4/2024-ERU ze dne 14. října 2024 (sp. zn. OSR-08046/2024-ERU), kterým Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle § 23b odst. 2 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), uznal účastníka řízení vinným ze spáchání 3 přestupků podle § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona, kterého se dopustil nesplněním povinnosti stanovené v § 11 odst. 1 písm. j) téhož zákona, když zákazníkovi neuvedl pravdivé informace o datu možného ukončení závazku (**výrok I.**), dále 2 přestupků podle § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona, které se dopustil tím, že v rozporu s § 30 odst. 2 písm. d) téhož zákona nedodržel stanovenou kvalitu dodávek a služeb, když nedodržel standard lhůty pro vyřízení reklamace vyúčtování dodávky elektřiny podle § 20 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 540/2005 Sb., o kvalitě dodávek elektřiny a souvisejících služeb v elektroenergetice, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška o kvalitě dodávek elektřiny a souvisejících služeb“) (**výrok II.**), dále dvou přestupků podle § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona, kterého se dopustil tím, že v rozporu s § 30 odst. 2 písm. n) téhož zákona při provádění úkonů nezbytných k uskutečnění změny dodavatele elektřiny uvedl nepravdivé informace (**výrok III.**), dále přestupku podle § 91 odst. 5 písm. e) energetického zákona, kterého se dopustil tím, že v rozporu s § 30 odst. 1 písm. d) téhož zákona ukončil dodávku elektřiny do odběrného místa zákazníka z důvodu neoprávněného odběru elektřiny ve smyslu § 51 odst. 1 písm. b) téhož zákona, ač ke dni 12. dubna 2023, kdy účastník řízení zadal do systému provozovatele distribuční soustavy požadavek na demontáž měřidla, neevidoval za zákazníkem žádné pohledávky (**výrok IV.**), dále přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, kterého se dopustil tím, že jakožto prodávající užil v rozporu s § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele a § 4 odst. 3 a § 5a odst. 2 téhož zákona nekalou obchodní praktiku, když spotřebiteli zaslal dne 27. září 2022 přípis, který obsahoval informaci, že s účinností od 1. listopadu 2022 dojde k úpravě ceníku produktu „D POHODA ONLINE ELEKTRINA 24 RIJEN“ a poučil jej o možnosti

ukončení stávající smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny, i přes to, že měl se spotřebitelem uzavřenou smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny na dobu dvou let s garancí, že po celou tuto dobu nedojde ke zvýšení neregulované složky ceny (**výrok V.**), dále pokračujícího přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, kterého se dopustil tím, že 2 dílčími útoky jakožto prodávající užil v rozporu s § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele a § 4 odst. 3 věty druhé téhož zákona ve spojení s písmenem f) přílohy č. 2 k témuž zákonu agresivní obchodní praktiku, neboť po spotřebiteli požadoval platby za sdružené služby dodávky elektřiny, přičemž tyto služby mu účastník řízení dodal i přesto, že si je od něj spotřebitel neobjednal (**výrok VI.**), dále přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, kterého se dopustil tím, že jakožto prodávající užil v rozporu s § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele a § 4 odst. 3 věty druhé téhož zákona ve spojení s písmenem f) přílohy č. 2 k témuž zákonu agresivní obchodní praktiku, neboť po spotřebiteli požadoval platby za sdružené služby dodávky elektřiny, přičemž tyto služby mu účastník řízení dodal i přesto, že si je od něj spotřebitel neobjednal (**výrok VII.**), za což byla účastníkovi řízení uložena úhrnná pokuta ve výši 250 000 Kč (**výrok VIII.**) spolu s povinností uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč (**výrok IX.**), Rada Energetického regulačního úřadu (dále též „Rada“) jako příslušný správní orgán podle § 17b odst. 10 písm. b) energetického zákona rozhodla v souladu s § 96 odst. 2 tohoto zákona ve spojení s § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), na doporučení rozkladové komise, ustavené podle § 152 odst. 3 správního řádu, takto:

Rozklad společnosti CENTROPOL ENERGY, a.s., se sídlem Vaníčkova 1594/1, 400 01 Ústí nad Labem, IČ: 254 58 302, proti výroku VIII. rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 08046-4/2024-ERU ze dne 14. října 2024 (sp. zn. OSR-08046/2024-ERU) se zamítá a napadené rozhodnutí se v uvedeném rozsahu potvrzuje.

Odůvodnění:

I. Průběh správního řízení

Energetický regulační úřad provedl pod sp. zn. 13265/2022-ERU, 06556/2022-ERU, 10313/2023-ERU, 03114/2024-ERU a 03462/2024-ERU u společnosti CENTROPOL ENERGY, a.s., několik šetření, na základě jejichž výsledků zahájil s touto společností dne 13. května 2024 správní řízení ve věci podezření ze spáchání přestupků podle § 91 odst. 5 písm. d), § 91 odst. 5 písm. e) energetického zákona a § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele. Následně dne 6. června 2024 zahájil s touto společností správní řízení pro podezření ze spáchání přestupků podle § 91 odst. 1 písm. c), § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona a § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele. Usnesením č. j. 08046-1/2024-ERU ze dne 17. června 2024 došlo ke spojení správních řízení vedených pod sp. zn. OSR-06313/2024-ERU a OSR-07400/2024-ERU do společného řízení vedeného pod sp. zn. OSR-08046/2024-ERU.

Dne 18. června 2024 zaslal Energetický regulační úřad účastníkovi řízení oznámení o vedení společného řízení, vyznění o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, a vyznění o možnosti doložit aktuální majetkové poměry účastníka řízení. V reakci na to zaslal účastník řízení dne 11. července 2024 své vyjádření, ve kterém se podrobně vyjádřil ke všem v oznámení vytýkaným přestupkům a závěrem připustil, že v mnoha případech došlo k naplnění formální stránky vytýkaných přestupků, materiálně však nelze dle jeho názoru

o spáchání přestupků hovořit, pročez by mělo být správní řízení u části přestupků zastaveno. U zbylých přestupků, jež jsou účastníkovi řízení vytýkány, by mělo být přihlédnuto ke snaze odstranit škodlivé následky či k tomu, že se jednalo o zcela ojedinělé pochybení. Podklady k majetkovým poměrům účastník řízení nedoložil, odkázal však na zveřejněné účetní výkazy, které jeho majetkové poměry relevantně reflektují.

II. Napadené rozhodnutí

Energetický regulační úřad rozhodnutím č. j. 08046-4/2024-ERU ze dne 14. října 2024 uznal účastníka řízení vinným ze spáchání přestupků vyjmenovaných ve výrokové části tohoto rozhodnutí.

V případě přestupků podle § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona (výrok I.) dospěl Energetický regulační úřad k závěru, že účastník řízení při zajišťování dodávek elektřiny a souvisejících služeb v elektroenergetice zákazníkovi, [REDAKCE], poskytl ve třech případech nepravdivé informace týkající se data možného ukončení závazku ze Smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny č. [REDAKCE] ze dne [REDAKCE], ač je podle § 11 odst. 1 písm. j) energetického zákona povinen při výkonu licencované činnosti uvádět pravdivé a úplné informace o podmínkách dodávek energie, mezi které patří i datum ukončení závazku. Konkrétně bylo prokázáno, že ve Vyúčtování za elektřinu, daňový doklad č. [REDAKCE] ze dne [REDAKCE], je v části C uvedeno možné ukončení závazku ze smlouvy dne 1. října 2024 a ve Vyúčtování za elektřinu ze dne [REDAKCE] možné ukončení dne 1. dubna 2025. V obou vyúčtováních je uvedeno nepravdivé datum možného ukončení závazku ze smlouvy, když v prvním případě mělo být uvedeno datum 13. září 2023 a ve druhém datum 13. září 2024. Dále z „Informace o zpracování osobních údajů pro účely plnění smlouvy a plnění zákonných povinností Dodavatele“ ze dne 30. listopadu 2023, poskytnuté účastníkem řízení zákazníkovi, vyplývá konec platnosti smlouvy dne 1. dubna 2025, ač správná informace měla být 13. září 2024. Naplnění materiální stránky Energetický regulační úřad shledal v narušení svobodné vůle zákazníka týkající se možné změny dodavatele, neboť smyslem povinnosti obchodníka poskytovat zákazníkovi informaci o datu ukončení elektřiny, je zejména umožnit plynulé navázání dodávky při změně dodavatele.

V případě přestupků podle § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona (výrok II.) dospěl Energetický regulační úřad k závěru, že účastník řízení ve vztahu k zákazníkovi, panu [REDAKCE], nedodržel standard lhůty pro vyřízení reklamace vyúčtování dodávky elektřiny podle § 20 odst. 1 písm. a) vyhlášky o kvalitě dodávek elektřiny, čímž porušil § 30 odst. 2 písm. d) energetického zákona, jelikož nezaslal písemné vyřízení reklamace zákazníka ve lhůtě 15 kalendářních dnů od doručení reklamace, tedy nejpozději dne 18. listopadu 2021, ale až dne 15. června 2022. Prodlení trvalo 149 dnů po uplynutí stanovené lhůty. Totožné porušení shledal Energetický regulační úřad u zákazníka, společnosti [REDAKCE], který k účastníkovi řízení podal reklamaci vyúčtování za elektřinu, když nesouhlasil s uvedeným konečným stavem elektroměru. Účastník řízení předmětnou reklamaci nevyřídil, což sdělil ve svém vyjádření ze dne 25. března 2024. K námitce týkající se nenaplnění materiální stránky přestupku ve vztahu ke společnosti [REDAKCE], kde dle účastníka řízení byla reklamace vyřízena, ale zákazník o vyřízení nebyl informován, Energetický regulační úřad poukázal na § 20 odst. 1 písm. a) vyhlášky o kvalitě dodávek elektřiny, které vyžaduje zaslání písemného vyřízení reklamace zákazníkovi, a také na § 570 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“).

Ve výroku III. jsou postihovány přestupky spočívající v uvedení nepravdivé informace v systému operátora trhu, když účastník řízení jednak akceptoval vypovězení smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny panem [REDAKCE] s datem ukončení smlouvy k 1. březnu 2022, ale při provádění úkonů k uskutečnění změny dodavatele elektřiny dne 15. února 2022 neuvedl pravdivé informace, neboť v informačním systému operátora trhu uvedl, že disponuje smlouvou o sdružených službách dodávky elektřiny uzavřenou se zákazníkem, ač zákazník tuto smlouvu dne 4. února 2022 vypověděl. Účastník řízení dále ve vztahu k zákazníkovi, panu [REDAKCE], uvedl dne 5. června 2023 nepravdivé informace, neboť v informačním systému operátora trhu uvedl, že disponuje smlouvou o sdružených službách dodávky elektřiny uzavřenou se zákazníkem, ač účastník řízení tuto smlouvu ke dni 19. dubna 2023 ukončil. Energetický regulační úřad uvedl, že smyslem § 30 odst. 2 písm. n) energetického zákona je především předcházení podvodným změnám dodavatele v systému operátora trhu, či naopak neoprávněnému bránění provedení změny dodavatele stávajícím dodavatelem. K námitce, že jednání směřovalo pouze k minimalizaci škodlivých následků způsobených neoprávněným ukončením dodávek elektřiny do odběrného místa zákazníka, když účastník řízení oznámil dne 12. dubna 2023 zákazníkovi ukončení smlouvy z důvodu neplacení, ačkoliv zákazník dne 5. dubna 2023 dlužnou částku zaplatil, Energetický regulační úřad uvedl, že následek protiprávního jednání (neuvedení pravdivých informací do informačního systému operátora trhu) nemůže být zhojen skutečností, že se jednalo o odvrácení škodlivého následku jiného protiprávního jednání účastníka řízení (neoprávněného ukončení dodávek elektřiny). Energetický regulační úřad však uvedl, že k úmyslu účastníka řízení přihlédl při ukládání správního trestu.

Ve výroku IV. je postihován přestupek spočívající v přerušení nebo ukončení dodávek elektřiny zákazníkovi v rozporu s § 30 odst. 1 písm. d) energetického zákona. Energetický regulační úřad zjistil, že se zákazník [REDAKCE] dostal do prodlení s úhradou zálohových plateb; stejně tak nesplnil své platební povinnosti ani po upozornění. Účastník řízení tak dne 1. března 2023 přerušil dodávky elektřiny do odběrného místa zákazníka oprávněně, neboť v odběrném místě docházelo k neoprávněnému odběru ve smyslu § 51 odst. 1 písm. b) energetického zákona. Následně dne 12. dubna 2023 podal účastník řízení žádost o ukončení dodávek elektřiny do odběrného místa zákazníka, ačkoli byl dluh dne 5. dubna 2023 zcela uhrazen. Energetický regulační úřad dospěl k závěru, že v odběrném místě zákazníka nedocházelo ke dni 12. dubna 2023 k neoprávněnému odběru. Energetický regulační úřad poukázal také na skutečnost, že dne 11. dubna 2023 byla k žádosti účastníka řízení obnovena dodávka elektřiny do odběrného místa zákazníka, ale následujícího dne podal účastník žádost o ukončení dodávek, na základě které byly ke dni 19. dubna 2023 ukončeny. Společenská škodlivost spočívala v narušení zájmu na spolehlivé dodávce elektřiny.

Jednání uvedené ve výroku V. rozhodnutí spočívalo v zaslání dopisu zákazníkovi dne 27. září 2022, kterým mu bylo oznámeno zvýšení ceny produktu. Podle prvostupňového správního orgánu si účastník řízení musel být vědom, že má se zákazníkem sjednanu garanci nezvýšení ceny elektřiny, přesto mu před zahájením dodávky oznámil změnu ceníku, kdy cena silové elektřiny měla být nově ve výši [REDAKCE] Kč/ MWh bez DPH (oproti sjednané ceně ve výši [REDAKCE] Kč/MWh bez DPH). Účastník řízení podle Energetického regulačního úřadu naplnil znaky klamavého opomenutí ve smyslu § 5a odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele. Předmětná obchodní praktika zároveň vedla zákazníka k rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinil, a to k rozhodnutí ukončit smluvní vztah s účastníkem řízení.

V případě dalších přestupků podle § 24 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele (výrok VI. a VII.) dospěl Energetický regulační úřad k závěru, že účastník řízení dodával do uvedených odběrných míst elektřinu, aniž by si jí zákazníci objednali, a následně po nich požadoval za takovou dodávku platbu. Svým jednáním tak naplnil skutkovou podstatu agresivní obchodní praktiky vymezenou v § 4 odst. 3 větě druhé zákona o ochraně spotřebitele ve spojení s písm. f) přílohy č. 2 k témuž zákonu, přičemž v prvním případě byly naplněny formální znaky pokračujícího přestupku, když účastník řízení vůči spotřebiteli [REDAKCE], dvěma dílčími útoky požadoval platbu, a to jednak fakturou – Vyúčtování za elektřinu za období od 2. března 2022 do 2. května 2022, jednak fakturou – Vyúčtování za elektřinu za období od 3. do 10. května 2022, které zákazníkovi vyúčtoval, aniž by s ním měl pro období od 2. března 2022 do 10. května 2022 uzavřenou smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny. Energetický regulační úřad nepřisvědčil námitce účastníka řízení, že spotřebiteli dodával elektřinu bez právního důvodu v dobré víře, že zákazník nemá sjednanou smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny s žádným dodavatelem, neboť bylo zjištěno, že spotřebitel uzavřel již dne 3. února 2022 smlouvu s novým dodavatelem, který dne 4. února 2022 a dne 7. března 2022 zaslal účastníku řízení výpověď smluvního vztahu. V případě druhém (výrok VII.) Energetický regulační úřad shledal naplnění jednoho přestupku, když účastník řízení vůči spotřebiteli, panu [REDAKCE], porušil zákaz nekalých obchodních praktik, když po něm požadoval platbu za elektřinu za období od 14. června 2023 do 15. srpna 2023, kterou vyúčtoval, aniž by s ním měl pro toto období uzavřenou smlouvu.

Při ukládání trestu Energetický regulační úřad vzhledem k souběhu přestupků hodnotil, které jsou nejprísněji trestné a který přestupek je z nich nejzávažnější. Za ten prvostupňový správní orgán označil přestupek postihovaný výrokem IV., když vyhodnotil závažnější faktické narušení zájmu na spolehlivé dodávce elektřiny, kdy účastník řízení zákazníkovi neoprávněně ukončil dodávky elektřiny. Přestupek byl z hlediska § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky vyhodnocen jako závažný. Jako k okolnosti zvyšující závažnost přestupku Energetický regulační úřad přihlédl k délce, po kterou trvaly následky protiprávního jednání účastníka řízení (tj. k 55 dnům, když k ukončení dodávek elektřiny do odběrného místa zákazníka došlo k 19. dubnu 2023 a k obnovení dodávek elektřiny pak k datu 14. června 2023). Za mírně snižující závažnost projednávaného přestupku Energetický regulační úřad přihlédl k tomu, že se jednalo o individuální pochybení. Jako polehčující okolnost Energetický regulační úřad vyhodnotil snahu účastníka řízení o minimalizaci následků a aktivní přístup účastníka řízení v rámci předmětných šetření. Jako výrazně přitěžující okolností bylo vyhodnoceno, že účastník řízení posuzovaný přestupek spáchal ve vícečinném souběhu s dalšími přestupky. Energetický regulační úřad negativně přihlédl k opakovanosti porušování zákona účastníkem řízení.

Při posuzování majetkových poměrů účastníka řízení Energetický regulační úřad přihlédl k veřejně dostupným listinám. Za sankci odpovídající považoval Energetický regulační úřad uložit úhrnnou pokutu ve výši 250 000 Kč.

III. Rozklad účastníka řízení

Proti výroku VIII. rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 08046-4/2024-ERU ze dne 14. října 2024, které bylo účastníkovi řízení doručeno téhož dne, podal tento dne 29. října 2024 rozklad.

Účastník je přesvědčen o nesprávném stanovení druhu a výše uložené sankce. Závažnost jednání podle něj neposoudil Energetický regulační úřad správně, a to zejména co do materiální stránky vytýkaného jednání. Popsané skutky nelze považovat za natolik společensky škodlivé, aby byla odůvodněna výše uložené pokuty, resp. druh uložené sankce vůbec. Účastník řízení uvádí, že Energetický regulační úřad ke druhé jmenované polehčující okolnosti (snaha účastníka řízení o minimalizaci následků pochybení) nepřihlédl dostatečně, resp. že vůbec nevzal v potaz jednání účastníka řízení směřující k tomu, aby škodlivé následky svého jednání v každém individuálním případě zcela odstranil. Účastník řízení je přitom přesvědčen o naprosto zanedbatelné společenské škodlivosti vytknutých jednání.

Veškeré kroky, které účastník řízení po individuálním pochybení způsobeném nesprávným postupem svého pracovníka při ověřování stavu pohledávek (případ pana [REDAKCE]) učinil, směřovaly ke snaze vyřešit toto nedopatření v souladu s požadavky zákazníka. Účastník řízení také uvedl, že ihned po identifikaci tohoto problému vynaložil veškeré úsilí k tomu, aby tento stav odstranil.

Energetický regulační úřad dle názoru účastníka řízení nezohlednil nestandardní jednání zákazníka pana [REDAKCE]. V případě pana [REDAKCE] se jednalo o ojedinělý případ, v němž absentovala společenská škodlivost. V případě pana [REDAKCE] je účastník řízení přesvědčen, že pokud by nepřistoupil k vytýkaným opatřením, škodlivé následky by pro zákazníka byly zásadnější. V případě pana [REDAKCE] by měla být jako významně polehčující okolnost vzata v potaz snaha účastníka řízení odstranit škodlivé následky. V případě společnosti [REDAKCE] není možné spatřovat společenskou škodlivost, když jednání účastníka nijak nezasáhlo do majetkové sféry zákazníka a reklamace byla ve stanovené lhůtě formálně vyřízená, došlo však k administrativnímu pochybení a informace o vyřízení reklamace nebyla zákazníkovi zaslána. V případě pana [REDAKCE] účastník řízení poukazuje, že popsané jednání nelze považovat za nekalou obchodní praktiku. Ke zvýšení ceny došlo vinou technického charakteru a jde o zcela ojedinělý případ. Ke všem těmto okolnostem by mělo být přihlédnuto při určení výše sankce, což se dle mínění účastníka řízení nestalo.

Účastník řízení požaduje, aby Rada změnila výrok VIII. rozhodnutí tak, že se pokuta neukládá, neboť již samotné projednání a vedení řízení s vydáním výroků o vině dosahuje svého účelu, resp. že se ukládá pouze napomenutí či pokuta v nižší výši, která odpovídá všem skutečnostem shora.

IV. Rozhodnutí o rozkladu

Rozklad účastníka řízení byl podán včas a splňoval předepsané náležitosti. Rada Energetického regulačního úřadu po projednání rozkladu v rozkladové komisi zřízené podle § 152 odst. 3 správního řádu a s přihlédnutím k návrhu rozkladové komise rozhodla tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí, a to z následujících důvodů.

Podle § 98 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky, odvolací správní orgán přezkoumává napadené rozhodnutí v plném rozsahu. Rada proto přezkoumala zákonnost napadeného výroku rozhodnutí i jeho věcnou správnost, a to z úřední povinnosti.

Rada úvodem uvádí, že účastník řízení nenapadl rozkladem všechny výroky rozhodnutí, ale pouze výrok o uložení sankce (správního trestu). Podle § 82 odst. 3 správního řádu platí, že pokud odvolání (rozklad) směřuje jen proti některému výroku rozhodnutí nebo proti vedlejšímu ustanovení výroku, které netvoří nedílný celek s ostatními, a pokud tím nemůže být

způsobena újma některému z účastníků, nabývá zbytek výrokové části právní moci, umožňují-li to povaha věci. Nabude-li tato výroková část právní moci, odvolací správní orgán ji nemůže přezkoumávat a přezkoumá pouze ten výrok, který byl rozkladem napaden.

V projednávaném případě Rada konstatuje, že výrok rozhodnutí, jímž se ukládá pokuta, je oddělitelnou a samostatnou materiální částí rozhodnutí. Jejím oddělením se nestane rozhodnutí jako celek nebo jeho zbylá část nezákonnou nebo nelogickou (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Ads 30/2018). Rada má dále za splněnou i další podmínku předpokládanou § 82 odst. 3 správního řádu, a to absenci újmy způsobené účastníkovi řízení, za situace, kdy v řízení je jediný účastník řízení, který výroky o vině akceptuje. Rada navíc poukazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které se ve správním trestání obecně uplatňují i zásady trestněprávní (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 17/2007), a byl-li napaden výrok o trestu, resp. o výši uložené sankce, není možno přezkoumávat výrok o vině, nebyl-li napaden.

Vzhledem k tomu, že rozklad směřuje výlučně proti výroku o uložení pokuty, a jsou splněny podmínky stanovené v § 82 odst. 3 správního řádu, přezkumná pravomoc Rady se tak omezí na posouzení přiměřenosti a zákonnosti uložené sankce.

Napadeným rozhodnutím byl účastník řízení uznán vinným ze spáchání osmi přestupků podle energetického zákona, dvou přestupků a jednoho pokračujícího přestupku podle zákona o ochraně spotřebitele. Při ukládání úhrnné sankce je správní orgán povinen postupovat za použití absorpční zásady, jejíž podstata spočívá v postižení sbíhajících se přestupků jediným trestem stanoveným v rámci zákonného rozmezí vztahujícího se na nejtěžší z nich, přičemž se přihlédne k tomu, že bylo spácháno více přestupků.

Výrokem VIII. napadeného rozhodnutí byla účastníkovi řízení podle § 91 odst. 15 písm. b) energetického zákona, ve znění účinném do 30. června 2023, uložena úhrnná pokuta ve výši 250 000 Kč, když prvostupňový správní orgán jako nejzávažnější přestupek vyhodnotil přestupek postihovaný výrokem IV. rozhodnutí, jenž byl účastníkem řízení spáchán tím, že jakožto držitel licence na obchod s elektřinou ukončil ke dni 19. dubna 2023 dobývání elektřiny do odběrného místa zákazníka [REDAKCE] z důvodu neoprávněného odběru elektřiny, ač ke dni 12. dubna 2023, kdy účastník řízení zadal do systému provozovatele distribuční soustavy požadavek na demontáž měřidla v daném odběrném místě, neevidoval za zákazníkem žádné neuhrazené pohledávky.

Podle § 37 písm. a) a c) zákona o odpovědnosti za přestupky se při určení druhu správního trestu a jeho výměry přihlédne zejména k povaze a k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem. Určením druhu a výměry trestu se prvostupňový správní orgán zabýval na stranách 30 – 34 napadeného rozhodnutí. Pokud šlo o druh trestu, prvostupňový správní orgán uvedl, že do úvahy za spáchaný přestupek přichází pouze správní trest ve formě napomenutí či pokuty, přičemž s ohledem na posouzení povahy a závažnosti přestupku a dalších důvodů uvedených v § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky za přílehavý považoval uložit správní trest ve formě pokuty, s čímž se Rada ztotožňuje. Napomenutí představuje nejmírnější formu správního trestu, jehož uložení nebylo, s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem případu, jakož i množství spáchaných přestupků, namísto uložit. Správní trest ve formě napomenutí by nebyl v daném případě přílehavý ani z hlediska preventivně výchovného účelu správního trestu ani by neodpovídal obvyklé rozhodovací praxi Energetického regulačního úřadu. Poukázat lze namátkou (pozn. všechna rozhodnutí jsou zveřejněna na webu správního orgánu)

na rozhodnutí č. j. 04093-3/2024-ERU ze dne 24. července 2024, kde i za spáchání jen dvou přestupků (stejných skutkových podstat jako u účastníka řízení) byla uložena pokuta ve výši 40 000 Kč, anebo rozhodnutí č. j. 14499-21/2022-ERU ze dne 16. října 2023, jímž byla uložena obchodníkovi pokuta ve výši 120 000 Kč za přestupek podle energetického zákona a tři dílčí útoky nekalé obchodní praktiky.

Smyslem pokuty je, aby negativně zasáhla do ekonomické situace pachatele, měla by tedy být pro pachatele poznatelnou sankcí, v opačném případě by postih pachatele přestupku postrádal smysl. Sankce by měla být jak individuální, tak generální prevencí dalších protiprávních jednání. Preventivní úloha postihu tedy nespočívá jen v účinku vůči pachateli přestupku, ale postih musí mít sílu odradit od nezákonného postupu i jiné nositele stejných zákonných povinností. Tento účinek pak může vyvolat jen postih odpovídající významu chráněného zájmu, včas a věcně správně vyvozený. Limitem zásahu do ekonomické sféry však je, že uložená pokuta nesmí být likvidační. Nesmí být tedy tak nepřiměřená osobním a majetkovým poměrům pachatele v tom směru, že by mu byla způsobilá sama o sobě přivodit platební neschopnost, dostat jej do existenčních potíží či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008).

Přestupek byl z pohledu prvostupňového správního orgánu vyhodnocen jako závažný z hlediska § 38 písm. a) a b) zákona o odpovědnosti za přestupky, když k tomu konstatoval, že trh s energiemi vykazuje značná specifika oproti trhům s jinými výrobky či službami a je charakterizován velmi oslabeným postavením zákazníků vůči dodavatelům. Prvostupňový správní orgán protiprávní jednání účastníka vnímá jako zneužití tohoto značně nerovného postavení a konstatoval, že pokud by k takovým praktikám ze strany dodavatelů energií docházelo běžně, stal by se trh s energiemi závislým na libovůli dodavatele, s možností nerespektování svobodné projevené vůle zákazníků. Ve smyslu § 38 písm. f) zákona o odpovědnosti za přestupky přihlédl také k délce, po kterou trvaly následky protiprávního jednání účastníka řízení, jako k okolnosti zvyšující závažnost přestupku, neboť tuto délku, musel být zákazník vinnou účastníka řízení bez dodávek elektřiny. Jednalo se přitom o 55 dnů, když k ukončení dodávek elektřiny do odběrného místa zákazníka došlo k 19. dubnu 2023 a k obnovení dodávek elektřiny pak k datu 14. června 2023. Za okolnost mírně snižující závažnost přestupku prvostupňový správní orgán ve smyslu § 38 písm. d) zákona o odpovědnosti vyhodnotil, že se nejednalo o systémovou snahu účastníka řízení o oklamání či poškození zákazníků, když v daném případě došlo k individuálnímu pochybení zaměstnance účastníka řízení, který řádně neproověřil případnou úhradu dlužné částky. Jako polehčující okolnost prvostupňový správní orgán vyhodnotil snahu účastníka řízení o minimalizaci následků, když „obnovil“ uzavřenou smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny se zákazníkem, opětovně zahájil dodávky elektřiny do odběrného místa zákazníka ke dni 14. června 2023 a dle svého tvrzení vrátil zákazníkovi připojovací poplatek, který mu byl uhrazen.

Pokud účastník řízení v rozkladu poukazuje na to, že prvostupňový správní orgán neposoudil závažnost vytýkaného jednání správně, Rada je toho názoru, že v případě ukončení dodávky, pokud tak obchodník učiní, aniž by mu svědčilo právo k ukončení dodávek komodity, lze nalézt v zásadě vždy již obecnou společenskou škodlivost spočívající v narušení veřejného zájmu. V takovém případě dochází k narušení veřejného zájmu na ochraně práv zákazníků, konkrétně práva zákazníka na spolehlivou a kontinuální dodávku elektřiny podle uzavřené smlouvy. U takto nepostradatelné komodity, jako je dodávka elektřiny, má tak Rada za to,

že nezajištění spolehlivé dodávky elektřiny, k níž je dodavatel smluvně zavázán, je už samo o sobě natolik škodlivým jednáním, že postačuje k naplnění materiální stránky uvedeného přestupku.

Ačkoliv účastník řízení uvedl, že se po individuálním pochybení svého zaměstnance snažil o minimalizaci následků, ukončením dodávky elektřiny v rozporu se zákonem se dopustil vytýkaného přestupku, včetně naplnění jeho materiální stránky. Navíc se nejednalo o krátkodobé porušení povinnosti, neboť ze závěrů prvostupňového správního orgánu vyplynulo, že k obnovení dodávek elektřiny došlo až po 55 dnech. Za této situace nelze hovořit o absenci společenské škodlivosti v jednání účastníka řízení, které bylo postiženo jako přestupek. Námitky účastníka řízení směřující vůči nejprísněji trestnému (nejzávažnějšímu) přestupku proto nejsou důvodné.

Jako výrazně přitěžující okolnost prvostupňový správní orgán hodnotil, že účastník řízení spáchal posuzovaný přestupek ve vícečinném souběhu s dalšími přestupky, přičemž postupoval podle pravidel pro ukládání správních trestů za více přestupků uvedených v § 41 zákona o odpovědnosti za přestupky. Přitom platí, že čím více přestupků pachatel spáchá, tím větší to bude mít význam při hodnocení této přitěžující okolnosti, respektive čím více přestupků pachatel spáchá, tím se bude zvětšovat škodlivost jím spáchaného přestupku (srov. Jemelka, L., Vetešník, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, str. 330). Jako polehčující okolnost vzal prvostupňový správní orgán v úvahu aktivní přístup účastníka řízení v rámci předmětných šetření Energetického regulačního úřadu. Prvostupňový správní orgán uložil úhrnnou pokutu primárně za nejprísněji trestný (nejzávažnější) přestupek, přičemž při určení její výše přihlédl k tomu, že se účastník řízení dopustil více přestupků v souběhu. Při odůvodňování úhrnné pokuty prvostupňový správní orgán kvantifikoval částku připadající na přestupek nejzávažnější tvořící „základ pokuty“ a dále kvantifikoval míru, v jaké se spáchání jednotlivých dalších přestupků promítlo do navýšení částky „základu“ na celkovou částku úhrnné pokuty při použití zásady absorpce.

Prvostupňový správní orgán konkrétně posuzoval tři přestupky podle § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona (výrok I.), u kterých jako polehčující okolnost hodnotil to, že účastník řízení v důsledku reklamace zákazníka opravil chybné datum možného ukončení závazku ve svém systému a dohodl se se zákazníkem na dřívějším ukončení smlouvy, když jej různými daty uváděl v omyl. V důsledku spáchání těchto tří přestupků správní orgán navýšil pokutu, ve výši 50 000 Kč, uloženou za přestupek nejzávažnější, o částku 15 000 Kč. Dále posuzoval dva přestupky podle § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona (výrok II.), u kterých jako polehčující okolnost hodnotil to, že účastník řízení stornoval v případě zákazníka společnosti [REDAKCE] vymáhací poplatek ve výši 468 Kč, přičemž za spáchání těchto přestupků navýšil pokutu o 20 000 Kč. Dále o částku 30 000 Kč za dva přestupky podle § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona (výrok III. rozhodnutí), u kterých jako mírně polehčující okolnost hodnotil to, že se účastník řízení v případě zákazníka pana [REDAKCE] snažil zmírnit škodlivý následek svého předchozího, ač protiprávního jednání. Prvostupňový správní orgán dále posuzoval dva přestupky podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele (výrok V. a VII. rozhodnutí), za jejichž spáchání prvostupňový správní orgán navýšil pokutu o částku 55 000 Kč a částku 40 000 Kč. Za spáchání pokračujícího přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) téhož zákona považoval za potřebné navýšit pokutu o dalších 40 000 Kč.

Účastník řízení v rozkladu namítá, že prvostupňový správní orgán nezohlednil nestandardní jednání zákazníka, pana [REDAKCE]. Energetický regulační úřad však v odstavci [125] rozhodnutí přisvědčil účastníku řízení, že jednání zákazníka se jeví jako nestandardní, k tomu ale dále uvedl, že ačkoliv zákazníkovo jednání mohlo ztížit postup účastníka řízení, ten jakožto profesionál v dané oblasti musí i těmto nestandardním jednáním přizpůsobit své personální zdroje a jejich proškolení, s čímž se Rada ztotožňuje. Zejména v případech, kdy se jednání obchodníka vztahuje k ukončení plnění smlouvy (dodávek) či naopak k zabránění plnění smlouvy jiným subjektem (při změně dodavatele), ovlivňuje jiné účastníky trhu a může vyústit např. v realizaci nevyžádané dodávky, je třeba dbát na pečlivost postupu.

V případě pana [REDAKCE] se dle názoru účastníka řízení jednalo o ojedinělý případ. Tato tvrzená skutečnost však nemění nic na tom, že svým jednáním účastník řízení naplnil skutkovou podstatu přestupku podle § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona, přičemž v daném případě se jednalo o prodlení (zaslání písemného vyřízení reklamace) v délce 149 dnů a jedná se tak o výrazné překročení lhůty pro vyřízení reklamace. Podle názoru Rady by mohlo být dovozováno, že přestupek nemá společenskou škodlivost, v případě prodlení v řádu několika pracovních dnů, nikoliv v případě překročení lhůty o mnohem delší časový úsek, než je stanovená lhůta jako taková.

V případě pana [REDAKCE] je účastník řízení přesvědčen, že pokud by nepřistoupil k vytýkaným opatřením, škodlivé následky by pro zákazníka byly mnohonásobně zásadnější. Uvedl také, že závěr prvostupňového orgánu by mohl mít významné negativní dopady na chování účastníků trhu s energiemi, kteří by upřednostňovali formálně správný postup dle zákona, který však v konečném důsledku může být pro zákazníky neprospěšný a popírat tak svůj vlastní smysl a účel. Rada tento názor nesdílí. Prvostupňový správní orgán se s popisem škodlivosti přestupku vypořádal dostatečným způsobem, když povinnost obchodníka s elektřinou navázal na dopady, které může mít uvádění nepravdivých informací v systému operátora trhu při změně dodavatele a s tím související oslabení práv zákazníků v postavení spotřebitele, kteří nejsou schopni tyto skutečnosti a z nich plynoucí důsledky ovlivnit. Obchodník s elektřinou má podle § 30 odst. 2 písm. n) energetického zákona povinnost uvádět při provádění úkonů nezbytných k uskutečnění volby nebo změny dodavatele plynu pravdivé a úplné informace. Porušení této povinnosti samo o sobě naplňuje znaky skutkové podstaty přestupku, takže rámcová míra škodlivosti protiprávního jednání je stanovena již zákonodárcem. Treba doplnit, že u posuzovaného přestupku je primární povaha chráněného zájmu, v tomto případě zájmu na ochraně svobodné vůle, potažmo ochrany práva na svobodnou volbu dodavatele [srov. § 28 odst. 1 písm. e) energetického zákona], na čemž ostatně stojí liberalizovaný trh s elektřinou i plynem. Zákazníci nadto nejsou přímo schopni ovlivnit, do jaké míry bude respektována jejich soukromoprávní vůle – do údajů v rámci informačního systému operátora trhu, prostřednictvím kterých se realizuje projev vůle zákazníka v podobě změny dodavatele, zákazník nemůže nijak zasahovat. Může se pouze spoléhat na pečlivost a zodpovědnost profesionálních účastníků trhu, licencovaných obchodníků s elektřinou a plynem. K tomu Rada doplňuje, že prvostupňový správní orgán v poslední větě odstavce [127] rozhodnutí uvedl, že k „úmyslu“ účastníka řízení přihlédne při ukládání správního trestu, přičemž svému závazku dostál, jak je patrné z odstavce [225] rozhodnutí: „*Správní orgán považuje za mírně polehčující okolnost to, že se účastník řízení v případě zákazníka pana [REDAKCE] snažil zmírnit škodlivý následek svého předchozího, ač protiprávního jednání*“.

Rada se neztotožňuje ani s námitkou účastníka řízení, že v případě, že jeho jednání nijak nezasáhlo do majetkové sféry zákazníka (), nelze v něm spatřovat společenskou škodlivost, a že reklamace byla formálně vyřízená. Prvostupňový správní orgán se naplněním materiální stránky přestupku ve vztahu k zákazníkovi věnoval, když s poukazem na § 20 odst. 1 písm. a) vyhlášky o kvalitě dodávek elektřiny, které výslovně vyžaduje zaslání písemného vyřízení reklamace zákazníkovi, a dále s poukazem na § 570 odst. 1 občanského zákoníku konstatoval, že právní jednání působí vůči nepřítomné osobě od okamžiku, kdy jí projev vůle dojde. Za irrelevantní proto považoval tvrzení účastníka řízení o tom, že reklamace byla vyřízena, aniž by se její vyřízení fakticky dostalo do sféry vlivu zákazníka (aniž by bylo zákazníkovi odesláno). S tím se Rada ztotožňuje a obecně zastává názor, že pokud je zjištěno, že písemné vyřízení reklamace se do sféry zákazníků nedostalo, může jít o přestupek závažnější (záleží samozřejmě i na významu reklamace pro zákazníka), než když se jedná „pouze“ o její pozdní vyřízení. S ohledem na tvrzení účastníka řízení, že jeho jednání nezasáhlo do majetkové sféry zákazníka, Rada považuje za vhodné uvést, že obchodník je povinen vyřídit reklamaci bez ohledu na skutečnost, zda je oprávněná či ne. V případě zakotvení práva na včasné vyřízení reklamace jde o nástroj zajištění ochrany práv spotřebitele ze smlouvy. Obsah tohoto sdělení, že nebyla zasažena majetková sféra zákazníka, proto není pro naplnění skutkové podstaty vytýkaného přestupku podstatný. Námitka částečně směřuje proti výroku o vině, který ale účastník řízení nenapadl.

To platí rovněž pro námitku účastníka řízení, že v případě pana (výrok V. rozhodnutí) nelze jeho jednání považovat za nekalou obchodní praktiku. Pokud měl účastník řízení v úmyslu polemizovat o naplnění formálních a materiálních znaků vytýkaných přestupků, měl formálně rozkladem napadat i ostatní výroky rozhodnutí. Prvostupňový správní orgán konstatoval, že účastník řízení vytýkaným jednáním naplnil skutkovou podstatu přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, když podmínky pro aplikaci klamavého opomenutí podle § 5a odst. 2 zákona o ochraně považoval za splněné. Na tomto závěru již nelze v nyní probíhajícím řízení ničeho změnit.

Rada nepopírá snahu účastníka řízení nalézt později s jednotlivými zákazníky smírné řešení, případně nahradit způsobenou škodu. To jsou však skutečnosti relevantní pro ukládání správního trestu [nikoli např. pro zastavení řízení podle § 86 odst. 1 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky a nelze jimi zastavení řízení v tomto případě odůvodnit], jež prvostupňový správní orgán v rozhodnutí zohlednil. S ohledem na uvedené považuje Rada veškeré námitky účastníka řízení za nedůvodné, když prvostupňový správní orgán při určení výše sankce přihlédl ke všem relevantním skutečnostem.

Prvostupňový správní orgán podle názoru Rady respektoval zásady přiměřenosti a individualizace správního trestu, jenž byl účastníkovi řízení uložen s přihlédnutím k povaze a závažnosti spáchaných přestupků i k poměrům pachatele (odstavec [235] rozhodnutí). K tomu je třeba uvést, že ukládání pokut se děje v rámci správního uvážení, při jehož přezkumu lze hodnotit pouze to, zda úvaha správního orgánu nevybočila z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda správní orgán při stanovení výše sankce zohlednil všechna zákonem stanovená kritéria, zda jeho úvahy o výši pokuty jsou racionální, ucelené, koherentní a v souladu se zásadami logiky, zda správní orgán nevybočil z mezí správního uvážení nebo jej nezneužil, ale rovněž, zda uložená pokuta není likvidační. K tomu Rada uvádí, že prvostupňový správní orgán z mezí jemu svěřeného diskrečního oprávnění nijak nevybočil, a jednotlivá kritéria řádně aplikoval, když při určení výměry správního trestu přihlédl ke všem zjištěným skutečnostem,

jakož i k polehčujícím a přitěžujícím okolnostem, způsobu a okolnostem spáchání přestupků, jejich povaze a celkové závažnosti jednání účastníka řízení, významu a rozsahu následků přestupků či k osobě účastníka řízení jako pachatele. Výměra uloženého správního trestu je tak výsledkem komplexní úvahy prvostupňového správního orgánu.

Uložená pokuta činí v daném případě 0,5 % horní sazby částky, kterou je možné za účastníkem řízení spáchané přestupky uložit. Prvostupňový správní orgán pak v odůvodnění napadeného výroku rozhodnutí řádně popsal úvahy, které ho vedly k uložení pokuty ve výši 250 000 Kč. Prvostupňový správní orgán tedy uloženou pokutu odůvodnil řádně a v souladu se zákonem. Zároveň se nejedná o pokutu uloženou ve zjevně nepřiměřené výši. Rada má v daném případě za to, že nedošlo k excesu při individualizaci trestu, že bylo přihlédnuto ke všem specifikům konkrétního případu a že byl v rámci zákonné sankce vybrán pro pachatele takový druh trestu a v té výměře, která splní účel trestu. Uloženou pokutu tak nelze považovat za zjevně nepřiměřenou.

V. Závěr

Při přezkumu napadeného výroku rozhodnutí Energetického regulačního úřadu v rozsahu podle § 98 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky Rada jako odvolací orgán dospěla k závěru, že napadený výrok o uložení správního trestu byl vydán v souladu s právními předpisy a splňuje požadavky kladené správním řádem na obsah správního rozhodnutí. O uložení pokutě bylo Energetickým regulačním řádem rozhodnuto v souladu se zákonem. Jelikož nebyl dán žádný důvod pro zrušení nebo změnu napadeného výroku rozhodnutí, Rada rozklad účastníka řízení zamítla a napadené rozhodnutí v rozsahu výroku VIII. potvrdila.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí nelze podle § 91 odst. 1 ve spojení s § 152 odst. 5 správního řádu dále podat rozklad.

Ing. Jan Šefránek, Ph.D., v.z.
předseda Rady Energetického regulačního úřadu

Obdrží:

CENTROPOL ENERGY, a.s., prostřednictvím